

Sürgősségi Előterjesztés
a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének
2023. április 27-ei ülésére
Időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatásra

A testületi ülés formája: nyílt ülésen tárgyalandó
Elfogadásához szükséges többség: egyszerű többség

Előterjesztő:

Fazekas Csilla

1. Előterjesztés

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. március 30-ai ülésén úgy döntött, hogy a Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság, valamint a Népjóléti Közalapítvány dolgozzon ki egy koncepciót, részletes szakmai javaslatot Időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatás biztosítására az I. kerületben.

A bölcsődei, óvodai ellátás mellett egyre nagyobb igény mutatkozik az I. kerületben a szülők részéről az időszakos napközbeni gyermekfelügyeletre, különösen hat hónapostól iskolás korig. Szakemberek bevonásával a képviselő-testület döntése alapján egy olyan szolgáltatási koncepciót dolgoztunk ki a kerületi kisgyermekes családok részére, amely lehetővé teszi, hogy a szülők akár három-négy órára, akár a hét több napján szakképzett kisgyermeknevelők felügyeletére bízassák gyermeküket, aki így közösségben szocializálódhat.

A napi néhány órás felügyelet megkönnyítheti az édesanyák és édesapák mindennapjait, segítséget nyújthat a gyermeknevelési és egyéb teendők összeegyeztetéséhez, valamint elősegítheti az anya munkaerőpiacra való visszatérését is. Az új szolgáltatás közösségi találkozási ponttá is válhat az I. kerületben élő családok számára, és a gyermekek is szorosabbra fűzhetik egymással a kapcsolataikat, fejlődésüket felgyorsíthatják a különböző tematikus fejlesztő programok, preventív foglalkozások is. A gyermekjólét biztosítása, a családok segítése olyan befektetések a jövőbe, melyek alapvető meghatározói a társadalmi fejlődésnek.

A Budapest I. kerületi Népjóléti Közalapítvánnyal, továbbá a Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsőde, valamint a Brunsvik Teréz Budavári Óvodák vezetőjével történt szakmai egyeztetések alapján az előterjesztés mellékletében szereplő szakmai anyag előterjesztését javasoljuk a Képviselő-testülethez benyújtani. A sürgősség oka, hogy megvártuk a Közalapítvány április 20-ai ülésén hozott határozatát a koncepcióval kapcsolatban. A Közalapítvány kuratóriuma a szakmai anyagot megtárgyalta, a 3/2023. (IV.20.) NKA sz.

határozatával a koncepciót jóváhagyta és a Bizottság és a Képviselő-testület számára elfogadásra javasolta. A koncepciót a Bizottság 2023. április 24-ei ülésén jóváhagyta.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a szakmai program megvalósításának költségvetési vonzata van, összesen 35 millió forint. Ennek fedezetét javasoljuk a fedezetet a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 2023. évi költségvetéséről szóló 2/2023. (II. 28.) rendelet K513 Általános tartalék sora terhére

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése alapján az ülés nyilvános, Mötv. 50 §-a alapján levezethető főszabály szerint a Képviselő-testület egyszerű többséggel szavaz.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a határozati javaslat megtárgyalására és elfogadására.

2. Döntési javaslat

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének ../2023. (...) önkormányzati határozata Időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatásról

1. Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete az időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatás szakmai koncepciót a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.
2. Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete az időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatási koncepcióban foglaltak megvalósítására a Budapest I. kerületi Népjóléti Közalapítványt kéri fel, és a feladat ellátásához 35 millió forint támogatást biztosít, mely a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 2023. évi költségvetéséről szóló 2/2023. (II. 28.) önkormányzati rendelet 6. melléklet Általános tartalék soron rendelkezésre áll, mely a soron következő költségvetési rendelet módosításakor kerüljön átvezetésre a Működési és felhalmozási célú pénzeszköz átadás megfelelő költségvetési sorára.
3. Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete az időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatási koncepció megvalósítása érdekében a 1015 Budapest Batthyány utca 65. szám alatt ingatlant (Batthyány u. 65. helyrajzi szám 13975/0/A/2 52 m² egyéb helyiség, helyrajzi szám 13975/0/A/3 127 m² egyéb helyiség, helyrajzi szám 13975/0/A/4 85 m² egyéb helyiséget) az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló 2/2017. (II.23.) önkormányzati rendelet 68. § (1) és 76.§ (2) bekezdése továbbá a 252 /2017.(XII.14.) számú Kt. határozat mellékletének III.2. pontja alapján határozott, 5 év időtartam adja bérbe a Budapest I. kerületi Népjóléti Közalapítványnak 22.446 ft/hó bérleti díj ellenében.

Felelős: 2. pont tekintetében Jegyző, 3. pont tekintetében Polgármester

Határidő: 2. pont tekintetében a költségvetési rendelet soron következő módosítása, 3. pont tekintetében: 2023. május 31.

Budapest, 2023. április 25.

3. Melléklet

A Budavári Önkormányzat által a Budapest I. kerületi Népjóléti Közalapítvány közreműködésével biztosítandó időszakos gyermekfelügyelet szakmai koncepciója

A Budavári Önkormányzat által a Budapest I. kerületi Népjóléti Közalapítvány közreműködésével biztosítandó időszakos gyermekfelügyelet szakmai koncepciója

1. Szakmai összefoglaló

Az intézményi szintű bölcsődei, óvodai ellátás mellett nagy igény mutatkozik a szülők részéről az I. kerületben az időszakos gyermekfelügyeletre, különösen hat hónapostól iskolás korig. Egy olyan, nem rászorultsági alapú szolgáltatási rendszer kialakítását látnánk szükségesnek, ami a szociális segítségen túlmutat, magas szintű, védelmi és prevenciós jellegű, célcsoportja a gyermekeket nevelő családok. Ez lehetőséget biztosít a családok számára, hogy akár egy-egy órára, akár a hét több napján szakképzett kisgyermeknevelők felügyeletére bízassák gyermeküket, aki közösségben szocializálódhat.

Ennek a szolgáltatásnak a célja a szülők mindennapjainak megkönnyítése, a gyermekgondozási és egyéb teendők (pl. munkakeresés, hivatalos ügyek intézése) összeegyeztetésének elősegítése. A napi néhány órás felügyelet lehetőséget adhat az édesanyáknak és édesapáknak informális kapcsolataik fenntartására is, elősegítheti az anya munkaerőpiacra való visszatérését, integrálódását. Az új szolgáltatás, közösségi, találkozási pont is lehet a kerületben élő családok számára, továbbá alkalmas lehet azok elérése is, akik eddig nem voltak megszólítva a már meglévő szolgáltatásokkal. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival való együttműködéssel új családok kerülhetnek közvetlen közelségbe az önkormányzat szociális ellátórendszere számára. A gyermekfelügyelet mellett pedig a gyermekek fejlődése szempontjából is hasznosak a különböző tematikus fejlesztő programok, preventív célú foglalkozások is. Fontosnak tartjuk megelőzni a családi krízisek kialakulását, a testi-lelki egészséget veszélyeztető problémák megjelenését.

A cél tehát szabadabb, rugalmasabb kereteket nyújtó, magas színvonalú napközbeni ellátás a kisgyermekek számára, időszakos, melegétkézést nem biztosító gyermekfelügyelet biztosítása, a gyermekek fejlesztése, szülő-gyerek kapcsolatot erősítő közös programok szervezése, az édesanyákon, édesapákon kívül a nagyszülők bevonásával. Egy jóléti típusú szolgáltatási rendszer kidolgozása a kisgyermeket nevelő pároknak és egyedülálló szülőknek az I. kerületben, amely igény esetén bővíthető.

A gyermekjólét biztosítása, a családok segítése olyan befektetések a jövőbe, melyek alapvető meghatározói a társadalmi fejlődésnek. A gyermekek fogadására alkalmas, nem kötelező szociális feladatot ellátó családbarát szolgáltatás, helyiség kialakítására vonatkozó részletes szakmai javaslatot a Népjóléti Közalapítvány, valamint a Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság szakmai szervezetekkel történt egyeztetést után állította össze az V. kerületben évek óta jól működő Belvárosi Közösségi Tér időszakos gyermekfelügyelete alapján.

A Budapest I. Kerületi Népjóléti Közalapítvány hatályos alapító okiratában az alapítvány közhasznú tevékenységeként szerepel a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, így a Népjóléti Közalapítvány fenntartóként nyújthat napközbeni gyermekfelügyeletet. Az alapítvány fő célja az I. kerületben a lakossági egészségügyi ellátás és szociális gondozás anyagi eszközökkel való támogatása, színvonalának emelése, új gondozási formák bevezetésének támogatása. Feladata többek között a családok gyermekvállalási szándékának támogatása, családsegítés, illetve a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és kapcsolódó szolgáltatások is.

2. Szolgáltatásra vonatkozó szakmai javaslat

A koncepció célja időszakos gyermekmegőrzés biztosítása olyan megfelelően képzett és gyakorlott szakemberekkel, pedagógusokkal és kisgyermeknevelőkkel, akik maguk is édesanyák. A 0-3 éves korosztály kapcsán kisgyermeknevelő, pedagógus, a 3-6 éves korosztály kapcsán óvodapedagógus.

Legfontosabb pedagógiai alapvetésünk, hogy a család a legtermészetesebb és a legmegfelelőbb közeget nyújtó társadalmi egység, amely az első szocializációs teret nyújtja a gyermek számára. A gyermek a családban megtapasztalja, hogy mi a szeretet, megtanul közösségekben élni, alkalmazkodni, segítséget adni, kérni és elfogadni. A család segíti képességei kibontakoztatásában, tehetsége felefedezésében, a fejlesztendő területek felismerésében és erősítésében. Tehát a család, mint társadalmi mikroegység szerteágazó funkcióinak betöltése révén biztosítja, hogy a gyermek egészséges, társadalmilag is jól funkcionáló felnőtté válhasson. A jól működő családban a kisgyermek testi, lelki és szellemi jólléte biztosított, az alapcélok és alapszükségletek kielégítéséhez (érzelem, remény, életöröm, életcél, hatékonyság) idő-, tér- és energiaráfordítás szükséges a gondviselő részéről. A család megtartó erejének támogatása elsősorban a szülők támogatásán keresztül tud megvalósulni.

Célunk olyan lehetőség, szolgáltatás biztosítása a családok számára, mely az egyes gyermeknevelési intézményektől eltérően – minimális szabályozás mellett – kötetlen formában igénybe vehető napközbeni gyermekmegőrzés. A család által ellátott funkciók, feladatok átvállalása – a nap egy részében – lehetőséget nyújt a szülők számára saját ügyeik intézésére, informális kapcsolataik ápolására, napi teendőik lebonyolítására. A gyermek közben lehetőséget kap egy számára új, tágabb szocializációs terep megtapasztalására, ami támogatja őt a különböző köznevelési intézménybe lépéshez szükséges belső pszichés feltételek megteremtésében. Általában könnyebben tud beszokni egy gyermek a bölcsődei vagy óvodai közösségbe, ha előtte már csoportos nevelésben vett részt. Hátrányos helyzetű, sérült vagy más kultúrából érkező gyermekeknél különösen szükséges támogatni ezt a folyamatot. A tankötelezettség eléréséig jó, ha a gyermekeknek lehetőségük van fokozatosan hozzászokni a gyermektársasághoz és a szülőktől való elváláshoz.

Feladataink között első helyen szerepel a prevenció. Az új élethelyzetekből adódó problémákkal kapcsolatban felmerülő nehézségek, a gyermeknél észlelt fejlődési, vagy személyiségfejlődési zavarok, lemaradás, érzelmi túlterheltség esetén a szülővel együtt gondolkodva keressük a lehető leghatékonyabb megoldást. Amennyiben szükséges, a megfelelő szakterület (gyógypedagógus, pszichológus stb.) ajánlásával segíthetjük az érintett családot.

Eszközeink

- Kiemelten fontosnak tartjuk a mesét. Ez az évezredek hagyománnyal rendelkező eszköz kimeríthetetlen lehetőségek tárháza: lehetőséget ad a körülöttünk lévő világ megismerésére, az örömeik és fájdalmak felismerésére, feldolgozására, az emberi kapcsolatoknak, világ törvényszerűségeinek a megértésére. Lélektani és érzelmi intelligenciára gyakorolt fejlesztő hatása elvitathatatlan és mással nem pótolható.
- Digitálisan és audiovizuálisan túlterhelt világunkban a szabadon választott és elmélyült játék és alkotási tevékenység lehetőséget adnak arra, hogy a kisgyermek feldolgozza az őt érő élményeket. A gyerekek lehetőséget kapnak gondolataik kifejezésére, képességeik fejlesztésére, az indirekt tanulásra és a folyamatos gyakorlásra. Ehhez a különböző korosztályoknak megfelelő mennyiségű és minőségű játékot és fejlesztőeszközt biztosítunk. A 0-3 éves korosztály kapcsán fókusz a szabad játéktevékenységre kell helyezni. A környezet kialakításával, a játékeszközök kiválasztásával és megfelelő elhelyezésével kell a gyermek érdeklődését felkelteni. A korosztálynál erőltetett ismeretgyarapításnak helye nincs. De minden spontán játékhelyzetből indított, a világ megismerését célzó tapasztalatszerzést biztosítani kell.
- A délelőtti folyamán napi rendszerességgel, differenciáltan foglalkozási lehetőséget kínálunk a gyermekek számára. A kezdeményezés kötetlen formában történik. A projektalapú foglalkozásokat minden nap tervezetten, különböző részterületekre koncentrálna (ének-zene, mozgás, vizuális nevelés/kézimunka, környezeti nevelés, irodalmi nevelés/bábozás), a magyar hagyományos ünnepkörhöz, illetve az aktualitásokhoz igazodva szervezzük.
- A látókörünkben lévő gyermekek közül az óvodát, illetve az iskolát kezdőket délutánonként külön tematikus foglalkozásokkal segítjük leendő új feladataik sikeres és eredményes megkezdésében. Az igénybe vevők esetében a pedagógusok felismerhetik az esetleges problémákat, fejlődésbeli eltéréseket a kicsiknél, és jelezhetik a szülők számára; valamint tanácsadás keretében segíthetik őket abban, mi a teendő, hová fordulhatnak ilyen esetekben.

Amennyiben a jövőben igény mutatkozik és lehetőség nyílik a szolgáltatás bővítésére, számos hatékony fejlesztő és fejlődést segítő programötlet és módszer megvalósítására szeretnénk további javaslatokat tenni. Egy-egy speciális szakember bevonása sok esetben rendkívül nagy

anyagi ráfordítást jelent a szülőknek, ez a szolgáltatás-bővítés támogatni tudná a rászoruló gyermekeket is.

A gyermekekkel együtt töltött időben kiemelten figyelünk arra, hogy:

- az Őket esetlegesen érő hátrányokat és veszélyeket jelezzük a szülőknek, segítsünk ezek csökkentésében, kezelésében,
- biztonságos, derűs légkör teremtsünk, ami az érzelmi és értelmi fejlődés támogatásához elengedhetetlen,
- segítsük a felzárkózásukat, hátrányaik csökkentését gyermekközpontú, elfogadó attitűd mellett,
- egyéni bánásmód és elfogadó magatartás biztosítása a feladat minden terén.

A legfontosabb információk a szolgáltatással kapcsolatban:

- Tervezett nyitás: 2023. szeptember 1.
- Tervezett nyitva tartás: hétköznap 8.30–12.00 között és 13.00–16.00 között.
- A napközbeni gyermekmegőrzőben hat hónapos kortól hatéves korig, illetve az óvoda befejezéséig tudunk gyermekeket fogadni. A gyermekmegőrző igénybevétele nem helyettesíti a kötelező óvodai részvételt.
- Maximum 3 óra/alkalom, hetente maximum háromszor.
- Online regisztrációs oldalon időpont foglalása szükséges mindig a következő hétre, ami a hely biztosítása mellett a pedagógus szakmai felkészülését is segíti, és biztosítja azt, hogy egy időszámban olyan gyermekek vegyék igénybe a felügyeletet, akiknek nevelése, gondozása két felnőtt jelenlétével megoldható.
- Egyidejűleg maximum 10 gyermek ellátására van lehetőség kortól függően. Teljes kihasználtság mellett, naponta akár 20 gyermek fogadására is lehetőség van, egy héten ez akár több mint 100 családnak jelenthet segítséget.
- Napközben itatásra van lehetőség, minden korosztálynak a neki leginkább megfelelő módon, alkalmazkodva az egyéni igényekhez. Az innivalót (gyümölcspürét) minden szülő maga biztosítja a gyermeke számára.
- Étkezést nem biztosítunk a gyermekeknek. Az ebédet otthon vagy a közös helyiségben tudják elfogyasztani a gyermekek, ezt a szülőknek kell bonyolítani.
- Napközbeni pihenésre a legkisebbeknek egy nem zárt, de elkülönített helyen van lehetősége a gyermekmegőrzőben. A hosszabb alvásra egyelőre nem tudunk lehetőséget biztosítani.
- A időszakos napközbeni gyermekmegőrző mellett a játszószobában a szülők felügyelete mellett tölthetnek el tetszőleges időt a gyermekek. A kicsiknek biztonságot ad a szülő jelenléte, a szülők új kapcsolatokat alakíthatnak ki a többi felnőttel, a közös játékon keresztül pedig erősödik a szülő–gyermek kapcsolat. Ez a lehetőség a gyermeküket egyedül nevelő szülőknek is segítő kapcsolódási pontot jelenthet, kommunikációs lehetőséget biztosíthat.

- Fontos, hogy a szolgáltatás igénybevételének első néhány alkalmán a szülő segítse a gyermek beszoktatását, adaptációt. Az első pár alkalommal együtt ismerkedjenek a térrel, a személyekkel, a szabályokkal.

3. Gyermekek fogadására alkalmas helyiség kialakításra vonatkozó javaslat

A gyermekek fogadására alkalmas, nem kötelező szociális szolgáltatást ellátó családbarát helyiség kialakításának feltételei meghatározása során a gyermek ellátásra alkalmas intézmények kialakítására vonatkozó jogszabályi előírások tekinthetők irányadónak.

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a helyiség családbarát, akadálymentesített (babakocsival érkezők és idősek részére), praktikus elrendezésű legyen, autóval és tömegközlekedéssel egyaránt jól megközelíthető legyen.

A szolgáltatásra a Batthyány utca 65. szám alatt ingatlant (Batthyány u. 65. 13975/0/A/2 52 egyéb helyiség, 13975/0/A/3 127 egyéb helyiség, 13975/0/A/4 85 egyéb helyiség) javasoljuk. A Széll Kálmán tér mind a Várból, Vízivárosi, Krisztinavárosi részről, mind a Naphegyről, a Tabánból és a Gellért-hegyről is könnyen megközelíthető autóval és tömegközlekedéssel is.

A helyiségekben az elérhető konnektorokat vakdugóval kell ellátni. A lépcsők fel és lejáratánál védőrács, a gyermekek számára elérhető kapaszkodó korlát kell. Fontos, hogy a színek, anyagok, formák meleg, családias légkört teremtsenek. Az egyes szobákat, helyiségeket kedves nevekkel látjuk el, hogy könnyebben beazonosíthatóak legyenek. Balesetvédelmi okokból lekerekített, gömbölyded formákra van szükség. Természetes anyagok kiválasztására törekszünk. A padozat résmentes, könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen. A gyermekfelügyeleti és játszósobákban nagy, megfelelő vastagságú szőnyeg kerüljön elhelyezésre. Tárolásra alkalmas praktikus polcrendszer/ beépített polcok az adottságoknak megfelelően.

A helyiség minimális ráfordítással átalakítható, az alapterülete összesen: 264 m². A belmagasság: 2,83 m. A társasházban lévő helyiséget 2022. november 30-án vette birtokba az Önkormányzat az előző bérlőtől.

Építőmesteri szempontból a helyiségek jó, használható állapotban vannak. A burkolatok épek, a belső toló ajtókat javítani szükséges, a homlokzati nyílászárók megfelelő állapotban vannak. Néhány felület kőműves- és festő munka keretében javítandó. Elektromos szempontból néhány szerelvény hiányzik, a teljes hálózat felülvizsgálandó.

A fűtés egyedi, zárt égésterű fali kondenzációs kazánnal van biztosítva lapradiátorokkal, padlóban vezetett csővezetékekkel. A fogyasztott víz mennyisége vízárával mért, a melegvizet a gépészeti helyiségben elhelyezett villanybojler biztosítja.

A bejárat előtt, a kis udvaron a gyermekek levegőztetésére is lehetőség van. Kialakítástól függően lehet zárt, szülővel vagy nélküle is használható.

Első lépésben, a szolgáltatás elindításához elég lenne a teljes ingatlan egy részének, az udvar felé néző helyiségek hasznosítása az alábbiak át/kialakításával:

1. Recepció, cipős/öltözőszekrény, ruhaakasztó - várakozásra, szóróanyagok elhelyezésére alkalmas
2. Iroda a dolgozóknak - szekrény, PC, nyomtató, internet
3. WC/mosdó - felnőttek és gyermekek számára is használható, külön férfi/női

(A gyermekek részére a normál méretű WC ülőkére helyezhető gyermekülés, szűkítő.
A kisebb gyermekek számára a mosdókagyló elérhetőségét dobogó biztosíthatja.)

4. Szoptató-pelenkázó helyiség - amennyiben megoldható, külön helyiségben
5. Teakonyha pult - Melegítésre is alkalmas a gyermekmegőrzőben fogyasztandó enni- és innivalóhoz
6. Gyermekfelügyeleti szoba - legalább 25 m² - játszó, foglalkoztató, tanuló, pihenő funkcióval

(Minimum 2 m² bútorral nem fedett alapterület szükséges gyermekenként)

7. Játszó szoba - legalább 30 m² - szülők, gyermekek közös játékára alkalmas

4. A szolgáltatáshoz szükséges humánerőforrás, illetve helyiségfenntartás költségei

Kiadások

- A helyiség tervezése, karbantartása-felújítása és berendezése a célnak megfelelően hozzávetőlegesen 25 millió Ft
- 3 szakképzett pedagógus, gondozó bére havonta 1,6 millió Ft
- Bérleti díj havonta 22.446 Ft és közüzemi díjak
- Egyéb működési költségek

Bevételek

alkalmi térítési/regisztrációs díj 1.000 Ft/gyermek

A szolgáltatásra adományokat és támogatásokat is fogadhat az alapítvány.

Összesen hozzávetőlegesen 35 millió forintra van szükség a szolgáltatás elindításához és a 2023. évi működéséhez.